

ΕΠΑΝΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ και ΑΛΛΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΟΔΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Εξασφαλίζοντας ότι οι απάτριδες έχουν ίσες πιθανότητες πρόσβασης για μετεγκατάσταση

Ποιο είναι το θέμα;

Τι μπορώ να κάνω ως επαγγελματίας πρώτης γραμμής προσφύγων;

Τι χρειάζεται να αλλάξει στο επίπεδο πολιτικής;

Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα και επιπλέον πηγές

Ποιο είναι το θέμα;

Έλλειψη πρόσβασης σε μετεγκατάσταση και άλλες διεξόδους προστασίας μπορεί να αφήσει τους απάτριδες σε **επικίνδυνες καταστάσεις** και **να βάλει ζωές σε κίνδυνο**.

- ➔ Οι ανιθαγενείς μπορεί να αντιμετωπίσουν διακρίσεις σε μία πρώτη χώρα ασύλου, με περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση σε τροφή, διαμονή, περίθαλψη, εκπαίδευση, δήλωση γέννησης, ή άλλα δικαιώματα.
- ➔ Οι απάτριδες μπορεί να βρίσκονται σε πολύ αυξημένο βαθμό κινδύνου έσχατης πενίας και προώθησης σε καταστάσεις εκμετάλλευσης προκειμένου να επιβιώσουν, συμπεριλαμβανομένων της εμπορίας προσώπων, άδικες/επικίνδυνες εργασιακές συνθήκες, σεξουαλική/με βάση το φύλο βία, ή άλλου είδους κακοποίηση. Τα απάτριδα παιδιά μπορεί να έχουν πολύ αυξημένο κίνδυνο για γάμο σε νεαρή ηλικία ή στο να γίνουν παιδιά-στρατιώτες.
- ➔ Κάποια προγράμματα επανεγκατάστασης αποκλείουν κάποιους απάτριδες· για παράδειγμα, το Σχέδιο Επανεγκατάστασης Συριών του Ηνωμένου Βασιλείου [δεν περιλαμβάνει τους περισσότερους Παλαιστίνιους πρόσφυγες από τη Συρία](#), αφήνοντας τους χωρίς επιλογή μετεγκατάστασης ακόμη και αν είχαν ανάγκες υψηλής προστασίας και θα δικαιούνταν επανεγκατάσταση αν ήταν Σύριοι πολίτες.
- ➔ Οι απάτριδες που δεν έχουν πρόσβαση σε συμπληρωματικές διόδους προστασίας μπορεί να αναγκαστούν να παραμείνουν σε εμπόλεμες ζώνες ή να κάνουν επικίνδυνα ταξίδια για να βρουν ασφάλεια.

Τι μπορώ να κάνω ως επαγγελματίας πρώτης γραμμής προσφύγων;

Οι 4 Αρχές: Αναγνώριση, Εγγραφή, Αναφορά και Ανάγνωση!

1. Αναγνώρισε την ανιθαγένεια

Μην υποθέτετε ότι όλοι έχουν ιθαγένεια ή ότι όλοι οι ανιθαγενείς γνωρίζουν ότι είναι ανιθαγενείς. Έχε υπόψιν σου ότι κάποιοι άνθρωποι μπορεί να θεωρούν «ιθαγένεια» την εθνότητά τους ή την κοινοτική ομάδα τους παρά την υπηκοότητα. Όταν εξετάζουμε την επιλεξιμότητα για μετεγκατάσταση, λογάριασε κατά πόσον η πιθανότητα ανιθαγένειας προσεγγίστηκε ικανοποιητικά κατά τις [διαδικασίες ελέγχου](#), ή αν αρχικές ενδείξεις ανιθαγένειας έχουν καταγραφεί, και αν υπάρχει ανάγκη διερεύνησε περαιτέρω για να προσδιορίσεις αν η ανιθαγένεια συνδέεται με πολύ αυξημένους κινδύνους προστασίας ή ανάγκες. Όταν εξυπηρετείς άτομα που έχουν επανεγκατασταθεί, υπολόγισε τον κίνδυνο ανιθαγένειας και όποιες σχετικές ανάγκες.

2. Καταγραφή έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων ιθαγένειας και ενδείξεων ανιθαγένειας

Εάν διαπιστώσεις ότι ένα άτομο μπορεί να διατρέχει κίνδυνο ανιθαγένειας, ή αν το άτομο ισχυρίζεται ότι είναι άπατρις, καταγράψε αυτή τη σημαντική πληροφορία σε κάθε έγγραφο που σχετίζεται με το άτομο αυτό. Εάν ένα έντυπο δεν διαθέτει πεδία που να σας επιτρέπουν να καταγράψετε με ακρίβεια αυτές τις πληροφορίες, σημειώστε το κάπου στο έντυπο, ώστε να υπάρχει καταχωρημένο, και ενημερώστε το άτομο γι' αυτό, καθώς και για το ότι ενδέχεται να είναι σημαντικό στο μέλλον. Διατηρήστε επίσης αντίγραφα τυχόν σχετικών εγγράφων στο αρχείο σας, ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση σε αυτά αργότερα, εάν χρειαστεί.

3. Παραπομπή σε συμβουλές, υποστήριξη και πληροφορίες εμπειρογνομώνων

Εάν εντοπίσεις πιθανή ανιθαγένεια, παράπεμψε το άτομο σε οργανισμούς που ειδικεύονται σε θέματα ανιθαγένειας και ιθαγένειας στη χώρα εργασίας σου για να δεις εάν μπορούν να βοηθήσουν. Κάποια από τα [μέλη μας](#) πιθανόν να μπορούν να βοηθήσουν. Κατέβασε και χρησιμοποίησε τον [οδηγό/την αφίσσα](#) μας για τους φορείς αντιμετώπισης των προσφύγων και τον [σύντομο οδηγό](#) μας για τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο.

4. Διάβασε σχετικά με την ανιθαγένεια στο πλαίσιο της εγκατάστασης και της συμπληρωματικής προστασίας. Υπάρχουν

λίγο περισσότερες πληροφορίες παρακάτω, και ακόμη περισσότερες στις ιστοσελίδες μας (σύνδεσμοι παρακάτω).

- ➔ [UNHCR's Self-study Module](#) (8.6) ([Ενότητα Αυτοδιδασκαλίας της Ύψατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες](#)) (8.6)
- ➔ [UNHCR's Refugee Resettlement Handbook](#) (especially 1.2.3 and 7.2.2) ([Εγχειρίδιο Επανεγκατάστασης Προσφύγων της Ύψατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες](#) (ειδικά 1.2.3 και 7.2.2))
- ➔ [Statelessness among resettled Bhutanese refugees in Europe: \(Ανιθαγένεια μεταξύ μετεγκατεστημένων προσφύγων του Μπουτάν στην Ευρώπη: Ένα άλυτο πρόβλημα](#)
- ➔ [Statelessness and the Ukraine Crisis Response \(Ανιθαγένεια και η Απάντηση της Ουκρανικής Κρίσης\)](#)

Τι πρέπει να αλλάξει σε επίπεδο πολιτικής;

- Τα κράτη και οι διεθνείς οργανισμοί θα πρέπει να εμποδίζουν τις διακρίσεις και να **εγγυούνται ίση πρόσβαση** σε επανεγκατάσταση προσφύγων με βάση τις ανάγκες προστασίας, άσχετα από ανιθαγένεια.
- Οι διαδικασίες επανεγκατάστασης πρέπει να **δείχνουν επιείκεια στις ειδικές συνθήκες των απάτριδων προσφύγων** και των μελών της οικογένειάς τους, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης εγγράφων.
- Οι αρχές που λαμβάνουν αποφάσεις για τις αιτήσεις επανεγκατάστασης ή συμπληρωματικής προστασίας θα πρέπει να λάβουν **επαρκή εκπαίδευση και πληροφόρηση** σχετικά με την ανιθαγένεια.
- Τα Κράτη θα πρέπει να παρέχουν στους απάτριδες **ίση πρόσβαση σε όλες τις συμπληρωματικές διόδους** προστασίας, συμπεριλαμβανομένης για παράδειγμα της προσωρινής προστασίας σε ανταπόκριση στην κρίση της Ουκρανίας.

Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα και πρόσθετες πηγές

Επανεγκατάσταση απάτριδων που δεν είναι πρόσφυγες μπορεί να είναι δυνατή σε κάποιες περιπτώσεις έντονων αναγκών προστασίας. [Η Ενότητα Αυτοδιδασκαλίας της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες](#) (8.6) εξηγεί ότι υπάρχει «η δυνατότητα παροχής χώρων μετεγκατάστασης όταν η κατάσταση ανιθαγένειας ενός άπατρι δεν μπορεί να βρει λύση στην παρούσα χώρα υποδοχής ή σε άλλη χώρα προηγούμενης συνήθους διαμονής, και παραμένει αβέβαιη». Όπου ο άπατρις δεν έχει επιλογές πολιτογράφησης ή σταθερής διαμονής και αφήνεται χωρίς βασικά δικαιώματα, η επανεγκατάσταση μπορεί να είναι ενδεδειγμένη, ακόμη και αν δεν είναι πρόσφυγας.

Τα απαιτούμενα για την πολιτογράφηση των απάτριδων που έχουν μετεγκατασταθεί θα πρέπει να είναι χαλαρά. Για παράδειγμα, κάποιοι ηλικιωμένοι πρόσφυγες από το Μπουτάν [που μετεγκαστάθηκαν στην Ευρώπη](#) βρήκαν αδύνατο να ανταποκριθούν στις προϋποθέσεις της γλώσσας για την πολιτογράφηση στις νέες τους χώρες. Θα μπορούσε να υπάρχει ευελιξία σε αυτές τις περιπτώσεις.

Οι συμπληρωματικές δίοδοι θα πρέπει να περιλαμβάνουν τους απάτριδες. Οι απάτριδες που τρέπονται σε φυγή λόγω διώξεων και ενόπλων συρράξεων θα πρέπει να έχουν ισότιμη πρόσβαση σε όλες τις διόδους προστασίας, αλλά οι απάτριδες συχνά εξαιρούνται. Για παράδειγμα, οι χώρες της ΕΕ έχουν ενεργοποιήσει την Οδηγία Προσωρινής Προστασίας σε απάντηση της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία και της συνεχιζόμενης ένοπλης σύρραξης. Αυτό επιτρέπει στους Ουκρανούς να μετεγκατασταθούν στην και ανάμεσα στα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όμως, υπάρχουν [περιορισμοί στην εφαρμογή της Οδηγίας Προσωρινής Προστασίας στους απάτριδες](#), και πολλοί απάτριδες εξαιρούνται σε βαθμό που ποικίλει σε διαφορετικά Κράτη Μέλη. Παρόμοια, το [καθεστώς θεωρήσεων Ουκρανικής βίζας του Ηνωμένου Βασιλείου](#) αποκλείει απάτριδες εκτός αν είναι επιλέξιμα μέλη οικογενειών Ουκρανών υπηκόων.

Λάβετε περισσότερες πληροφορίες

[European Network on Statelessness](#) (Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Ανιθαγένεια)

[Stateless Journeys](#)

[Statelessness Index](#) (Ευρετήριο Ανιθαγένειας)

[UNHCR's Ending Statelessness](#) (Ιστότοπος της ΥΑ/ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες — Εξάλειψη της Ανιθαγένειας)

[UNHCR's Self-Study Module on Statelessness](#) (Ενότητα αυτοδιδασκαλίας για την Ανιθαγένεια από την ΥΑ/ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες)

[Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ενσωμάτωσης)

[Statefree](#)

Besuchen Sie einen Kurs am [Institut für Staatenlosigkeit und Inklusion](#) oder an der [Universität von Melbourne](#).

Παρακολουθήστε ένα μάθημα στο [Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ενσωμάτωσης](#) ή στο [Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης](#).

Οι οργανισμοί στην Ευρώπη μπορούν να [επικοινωνήσουν με το ENS](#) σχετικά με τις δυνατότητες κατάρτισης.

Μπορείτε επίσης [να εγγραφείτε στη λίστα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας/newsletter](#), να μας ακολουθήσετε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να υποστηρίξετε την [εκστρατεία της Stateless Journeys](#).

Η ανιθαγένεια έχει γίνει βασικό πρόβλημα για τις μετεγκαταστημένες κοινότητες των Μπουτάνων στην Ολλανδία, Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο...[Είναι αρκετά παράξενο ότι τέτοιοι επισκέπτες στους οποίους έγινε πρόσκληση έχουν υποχρεωθεί να συνεχίσουν να ζουν σε καθεστώς ανιθαγένειας χωρίς κάποια προφανή λύση.

~ Ραμ Σάρκι, πρώην πρόεδρος της κοινότητας του Μπουτάν στην Ολλανδία